

حل تمرین درس ۱۰ (کتاب نحو مقدماتی)

پرسش و تمرین

۱. افعال مقاربه بر چند دسته اند؟ برای هر کدام مثالی بزنید.

- سه قسم
- کاد، کرب، اوشک
- عسی، حری، اخلولق
- شرع، طفق، جعل

۲. خبر افعال مقاربه با خبر افعال ناقصه چه فرقی دارد؟

- افعال مقاربه: خبر افعال مقاربه فقط افعال مضارع می‌آید.
- افعال ناقصه: خبر افعال هم فعل مضارع و هم غیر آن می‌آید.

۳. نواسخی که رفع به اسم و نصب به خبر می‌دهند چه تعداد هستند؟ و چه مقدار از آنها

فعل و چه مقدار حرف است؟

- ۱۳ تا افعال ناقصه
- ۴ تا افعال مقاربه
- ۳ حروف شبیه به لیس

۴. حروف شبیه به لیس از چند جهت شبیه به لیس هستند؟ توضیح دهید.

- معنی و عمل (یعنی نصب و رفع دادن)

۵. معنای کلمات ذیل را بنویسید:

- کَادَ: نزدیک است
- کَرَبَ: نزدیک است
- صَارَ: گردید
- أَصْبَحَ: شد صبح
- أَوْشَكَ: نزدیک است
- عَسَى: امید است
- أَصْحَى: شد ظهر
- أَمْسَى: شد شب
- حَزَى: امید است
- إِنْ: معنی منفی
- إِخْلَوْلَقَ: امید است

- مَازَالَ: همیشه بود
- مَا فَتَّحَ: همیشه بود
- طَفِقَ: شروع کرد
- جَعَلَ: شروع کرد

۶. در جمله های ذیل، نواسخ را مشخص کرده و اسم و خبر آنها را با ذکر نوع و علامت اعراب تعیین کنید:

- قرآن کریم: يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطِفُ أَبْصَارَهُمْ.
- يَكَادُ: از افعال مقاربه
- الْبَرْقُ: اسم « يَكَادُ » و مرفوع با ضمه
- يَخْطِفُ: فعل و فاعل (جمله فعلیه) خبر « يَكَادُ » و محلاً منصوب
- قرآن کریم: تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ.
- تَكَادُ: افعال مقاربه
- السَّمَاوَاتُ: اسم و مرفوع
- يَتَفَطَّرْنَ: خبر جمله فعلیه، محلاً منصوب
- قرآن کریم: عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُم.
- عَسَى: افعال مقاربه
- رَبُّكُمْ: اسم و مرفوع
- أَنْ يَرْحَمَكُم: خبر «عَسَى» و منصوب محلاً
- قرآن کریم: فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا.
- عَسَى: افعال مقاربه
- اللَّهُ: اسم مرفوع
- أَنْ يَعْفُوَ: خبر و جمله فعلیه منصوب محلاً
- كَانَ: افعال ناقصه
- اللَّهُ: اسم « كَانَ »
- عَفُورًا: خبر « كَانَ » و منصوب
- غَفُورًا: خبر « كَانَ » یا صفت
- يُوَشِّكُ الْمَالُ أَنْ يَنْفَدَ.
- يُوَشِّكُ: افعال مقاربه
- الْمَالُ: اسم

- أَنْ يَنْفَدَ: خبر « يُوشِكُ » منصوب محلاً
- شَرَعَ الْجَيْشُ يَتَحَرَّكُ.
- شَرَعَ: افعال مقاربه
- الْجَيْشُ: اسم « شَرَعَ » و مرفوع
- يَتَحَرَّكُ: خبر و منصوب محلاً
- لَا جَاهِلَةٌ مُحْتَرَمَةٌ
- لَا: حروف شبيهه به ليس
- جَاهِلَةٌ: اسم « لَا » و مرفوع
- مُحْتَرَمَةٌ: خبر « لَا » و منصوب (خبر مفرد)
- إِنْ الْكَسْلَانَ نَاجِحًا.
- إِنْ: حروف شبيهه به ليس
- الْكَسْلَانَ: اسم « إِنْ » و مرفوع با الف
- نَاجِحًا: خبر و منصوب
- مَا صَدِيقُكَ مُخْلِصًا.
- مَا: حروف شبيهه به ليس
- صَدِيقُكَ: اسم « ما » و مرفوع
- مُخْلِصًا: خبر و منصوب
- طَفِقَتِ السَّمَاءُ تُمِطِرُ.
- طَفِقَتِ: افعال مقاربه
- السَّمَاءُ: اسم و مرفوع
- تُمِطِرُ: خبر و محلاً منصوب
- حَرَى السَّحَابُ أَنْ يَنْقَشِعَ.
- حَرَى: افعال مقاربه
- السَّحَابُ: اسم و مرفوع
- أَنْ يَنْقَشِعَ: خبر و محلاً منصوب
- إِخْلَوْلَقَتِ الْمُذْنِبَةُ أَنْ تَتُوبَ.
- إِخْلَوْلَقَتِ: افعال مقاربه

• الْمُدْبِئَةُ: اسم و مرفوع

• أَنْ تَتُوبَ: خبر و محلاً منصوب

۷. بر جمله های ذیل یکی از افعال مقاربه را داخل کرده و سپس ترجمه کنید:

(۱) الصُّبْحُ يَطْلُعُ.

• كَادَ الصُّبْحُ يَطْلُعُ: نزدیک است صبح طلوع کند.

(۲) الظَّالِمُ يَنْدَمُ.

• عَسَى الظَّالِمُ يَنْدَمُ: امید است ظالم پشیمان شود.

(۳) الشَّمْسُ تُشْرِقُ.

• (مؤنث مجازی) كَرِبَتِ الشَّمْسُ تُشْرِقُ: نزدیک است خورشید بالا بیاید.

(۴) الْبِنْتُ تَبْكِي.

• جَعَلَتْ الْبِنْتُ تَبْكِي: دختر شروع به گریه کرد.

حوزه مجازی همدرس طلب